

Specvlvm Privilegiorum Regularivm In Commvni

Pedro <de los Angeles>

Coloniæ Agrippinæ, 1681

§. II. Quæ personæ præfato gaudeant immunitatis privilegio?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61715)

amfi domus ejus intra spatium 40. passuum per circuitum Ecclesie Cathedralis non existat : quia in dicto capite expresse, & sine ulla limitatione domui Episcopali hoc conceditur privilegium. Lezana num. 2. Bonacin. numer. 8. Navarr. in manual. c. 25. n. 8. Suar. c. 9. n. 9.

Quo- modo Mona- steria quoad omnia illorum loca, hoc fruuntur privile- gio?

88. Denique hoc extenditur privilegium, non solum ad Ecclesias regularium secundum totum earum ambitum interiorem, & exteriorem: sed etiam ad domus, & Monasteria eorum secundum totum ambitum, ut comprehendit claustra, sacristiam, dormitoria, officinas, hortos, viridaria, &c. quia licet hæc ad effectum pollutionis, & violationis non reputentur loca sacra, & Religiosa, bene tamen ad effectum immunitatis, tanquam Ecclesie adhæreant, ut habetur in *ap. si quis contumax, cap. frater, cap. Minor 17. quest. 4. & l. pateant, C. de his, qui ad Ecclesiam confugiunt. Rodriguez tom. 2. quest. Regular. quest. 75. art. 2. Diana p. 6. tractat. 1. resolut. 6. Pellizzar. num. 4. Bordon. resolut. 1. num. 6. Palau punct. 6. num. 18. Fatim. de immunit. quest. 28. num. 268. Unde si quis confugiens ad Monasterium profiliat intra muros illius, etiam in atrio Monasterii erit immunis, *cap. si quis, cap. desinivit, cap. id constituimus 17. quest. 4.* est autem atrium prima pars domus, in quam collecta ex omni recto pluvia descendit. Etiam porticus constructa ante Ecclesiam, tali gaudet immunitate, *cap. si quis contumax 17. quest. 4.**

¶ Etiam domus nova, seu habitatio in recenti domo contigua Ecclesie

inceptæ pro Religiosis fabricari, gaudet hac immunitate, quamvis ibi unus Religiosus solus habitet pro fabrica, nec clausura sit adhuc designata. Tum: quia fabrica cepta profinita habetur in favorabilibus. Tum etiam: quia in hoc comparatur Ecclesie, que quoad hoc sufficit, ut sit cepta fabricari, ut diximus numero 86. & in presenti tenent Bordon. *tom. 2. resolut. 1. numer. 7. Pellizzar. numer. 7.*

§. II.

Qua persona prefato gaudeant immunitatis privilegio?

89. Dicendum est omnes fideles cujuscumque conditionis existant, & quantumvis gravia delicta commiserint, si ad loca sacra supra recensita confugiant, gaudent immunitate Ecclesie, præterquam in casibus in jure exceptis, de quibus sequenti §. dicemus, ut constat ex *cap. inter alia. de immunit. Eccles. cap. frater, cap. minor, cap. si quis contumax, 17. questione quarta.* Unde interdictus ab ingressu Ecclesie, suspensus, vel etiam excommunicatus; hæc gaudet immunitate: quia neque interdictum, nec excommunicatio habent effectum istum in jure, privandi immunitate (non enim privant ingressu materiali Ecclesie, sed tantum formali ad assistendum divinis officiis, cum tamen immunitas loco ipso sacro materiali conveniat)

Excom- muni- catus, in- terdi- ctus, & omnes fideles hæc pos- sunt im- munita- te gau- dere.

LII 3 cum;

cumque aliis excommunicatus ex se sit indignus hoc beneficio; tanto majorem Ecclesia ostendet pietatem, si illum tueatur, & defendat: neque enim in ejus defensione attendit ad delictum, & excommunicationem incursum, sed ad loci sanctitatem, & reverentiam. Pellizzar. tract. 8. cap. 5. sect. 1. num. 28. Diana part. 6. tract. 1. resolut. 26. Lezana verb. immunitas, n. 5. Sylvester eodem verbo 3. quest. 3. Navar. in manuali, cap. 25. num. 19. Suarez tom. 1. lib. 3. cap. 10. numer. 4. Palaus tom. 2. tract. 11. disput. unic. punct. 7. num. 2. § Neque etiam hoc privatur privilegio hæreticus, si ob alia crimina quam hæresis (nam quo ad hæresim excluditur ab Ecclesiæ immunitate, ut § sequenti dicemus) puniendus esset: quia Ecclesia solum hæreticum, ut talem, privat hoc privilegio; non quia homicida, non quia latro, &c. sed quia hæreticus est: ad quam hæresim per accidens se habent alia crimina. Bonacina disp. 3. q. 7. §. 3. Suarez num. 13. Palaus num. 4. Sylvester, & Lezana locis citatis; licet oppositum sit satis probabile.

Quo- modo infideli- bus im- munitas Ecclesiæ suffrage- tur? 90. Sed sunt aliquæ difficultates enodandæ. Prima, an immunitas Ecclesiæ profit infidelibus, nimirum Judæis, Sarracenis, Idololâtris, &c. Affirmat prima sententia: quia in cap. Inter alia, cap. minor. cap. frater, cap. si quis intusus, cap. si quis contumax, 17. quest. 4. omnibus indistinctè conceditur hoc privilegium, eò quòd non personis, sed loco, & ratione illius personis capacibus conceditur. Cum ergo infideles capaces sint hujus indulti, asserendum est illis suffragari

Glossa, & Innocentius in cap. Inter alia, de immunitate Ecclesiar. verbo extrahendus. Sylvester in sum. verb. Immunitas 3. n. 2. versu secundum de pagano. Tabien. eod. verb. n. 3. Armilla num. 9. Diana p. 1. tract. 1. resolut. 22. § Secunda sententia absolutè negat: Tum, quia de his, qui foris sunt non curat Ecclesia: unde sicut nec potest illos judicare; sic nec defendere. Tum etiam, quia leges Civiles servandæ sunt, quoties Canonicis non contradicunt: sed nulla Canonica lex disponit de infidelibus, quod gaudeant, vel non immunitate: ergo standum est legi civili in l. i. C. de his, qui ad Ecclesiam confugiunt. Ubi infideles, qui baptizati non sunt, excluduntur ab Ecclesia, si ad eam confugiant. Sic Farin. in Appendic. de immunit. c. 5. num. 71. & 79. Covar. 2. variarum c. 20. num. 11. Joannes Gutièrrez lib. 3. pract. quest. civil. q. 7. n. 51. § Sed dicendum est infidelem ad Ecclesiam confugientem gaudere immunitate illius, si verè velit converti, secus autem si nolit, aut simulat se converti velle. Utraque pars utriusque sententiæ relatæ argumentis probatur: & insuper, quia dignum est, ut Ecclesia defendat eum, qui illi servire cupit, & abjiciat qui tenuit. Tunc autem verè, non simulatè converti velle censendus est infidelis, si ante peccatum delictum, vel conceptum iudicis timorem petiit baptismum, aut dedit signa conversionis: quia tunc confugiens, petensque baptismum, non censetur simulatè petere, sed ex animo, ex illaque voluntate, qua ante baptismum desiderabat, non ex animo

mo vitandi pœnam, & securus in Ecclesia existendi, cujus contrarium censendum est de eo, qui antea nec baptismum petierat, nec signa dederat conversionis, ut clarè videtur de cidi in dicta l. 1. c. de his, &c. Lezana tom. 2. verb. immunitas, n. 5. Pellizzar. tract. 8. c. 5. sect. 1. num. 26. Layman. lib. 4. tract. 9. c. 3. n. 12. Bonac. quest. 7 de immunit. §. 3. nu. 5. Palaus sup. punct. 7. num. 7. & 8. & ita declarasse sacram Congregationem refert Barbol. de jure Eccles. lib. 1. capite 3. numero 44.

confugere ad Ecclesiam, & sic debet gaudere illius immunitate. Et idem dicimus de damnato ad mortem, si cum ducitur ad supplicium, è manibus ministrorum se eximeret, & ad Ecclesiam confugeret. Guierrez practico. quest. civil lib. 3. quest. 4. n. 10. & quest. 6. num. 4. & 5. Pellizzar. nu. 33. Tuschus verb. Eccles. conclus. 10. num. 21. 22. & 30. Palaus punct. 7. n. 11. & 12. Fatinac. in appendic. de immunit. c. 15. n. 196. & 197.

92. Tertia difficultas est an Clerici, Religiosi respectu suorum Prælatorum gaudeant prædicto immunitatis privilegio? Dicimus respectu suorum Prælatorum; nam respectu judicium sæcularium, haud dubium est, cum ab eorum sint jurisdictione exempti: & sic duplici titulo nequeunt ab eis ex Ecclesia extrahi, scilicet ratione immunitatis loci, & ratione immunitatis personæ. Unde si ob aliquod gravissimum crimen personali immunitate exempti fortè non essent, sed possent à judice sæculari capi, si tale delictum non esset de exemptis in jure, quæ §. sequenti recensimus, ratione loci essent immunes sicut alii; ne ipsi deterioris conditionis sint, ac sæculares. Maximè, quia in eo casu tanquam sæculares judicantur, qui ex vi delicti Curia sæculari traduntur: & ex ejus potestate nihilominus elabuntur per hoc, quòd confugiant ad locum Ecclesiasticum à immunitate gaudentem. Sic citandi pro utraque sententia Authores. Adhuc autem respectu suorum superiorem, gaudere immunitate suarum, & aliarum Ecclesiarum, necnon & alios

Prodesse Clericis, & Religiosis immunitatem Ecclesiæ comparatione ad suos Prælatos aliqui dicunt.

An, si in carceratus fracto carcere, ad Ecclesiam cõfugiat, illi profit ejus immunitas? 91. Secunda difficultas est, an si incarceratus fracto carcere, ad Ecclesiam cõfugiat, illi profit ejus immunitas? Respondetur affirmativè: quia in dictis juribus omnibus prodest immunitas, præterquam in casibus exceptis: sed fractio carceris, exitusque ab illo non est delictum exceptum ut §. sequenti videbimus: ergo, &c. Secus autem dicendum est de illo, quem Ministri, per locum sacrum, comprehensam ducerent ad carcerem, cui loci immunitas non prodest; quia ipse non confugit ad Ecclesiam, sed per eam vincetus trahitur. Lezana num. 19. Pellizzar. n. 33. Tuschus verb. Ecclesia, conclusione 10. num. 3. & conclus. 11. num. 28. Suarez cap. 11. num. 18. & 19. Bonacin. §. 2. num. 10. Palaus punct. 7. num. 10. At si captus à Ministris justitiæ, ex eorum se eripiat manibus, & ad Ecclesiam confugiat, gaudet illius immunitate: quia jam positus in libertate, ad Ecclesiæ patrocinium accessit: & hoc etiam si per vim secum ministros raperet; quia semper verum est illum

rum monasteriorum, præter sua, & cæterorum locorum factorum, si ad ea Clerici, aut Regular es confugiant, etiam si apostatae sint, aut si alia crimina perpetrarunt, ita ut ab eis extrahi, & puniri à suis Prælati non possint, præterquam in casibus exceptis, tenet prima sententia, quæ probatur. Primò: Quia jura, quæ de immunitate loquuntur, generaliter, & absque ulla limitatione ad sæculares, loquuntur: ergo non debent Clerici, aut Religiosi ab eo privilegio excludi, aliàs essent quoad hoc deterioris conditionis, quàm laici. Secundo: quia hoc privilegium non conceditur personis, sed locis, seu personis propter loca: sed locus est communis tam Clericis, quàm laicis, imo magis proprius Clericorum: ergo omnibus in eo existentibus respectivè ad suos superiores prodest immunitas, & maxime Ecclesiasticis: quia Ecclesia multo magis tueri debet domesticos suos, quàm alios quoscumque extraneos. Sic Fatinac. de carceribus, quæst. 2. à num. 7. & in appendic. de immunit. cap. 2. num. 16. Bordon. tom. 2. resolut. 1. num. 18. Tuschus verb. Ecclesia, concl. 9. num. 17. & conclus. 11. num. 27. Gutierrez supra quæst. 3. num. 1. Barbosa, de jure Eccles. lib. 1. cap. 3. n. 137. & in collect. Bullar verb. immunitas, affert declarationem S. Congreg. Episcop. & Regul. tenoris sequentis: Immunitate Ecclesiastica gaudere debent Clerici, qui post delicta patrata, ad Ecclesias confugiunt, extra casus in Bulla Gregorii XIV. comprehensos, cum in hoc casu Abbatu opinio communiter sit reprobata. Aliam declarationem refert Diana 5.

part. in collect. harum declarationum; in qua dicitur non posse extrahi Clericos, præterquam in casibus degradatione dignis.

93. Cæterum licet hæc sententia probabilissima sit, & stando in rigore juris verissima, maxime suppositis dictis declarationibus sacre Congregationis, quæ procul dubio secundum rigorem juris communis loquuntur: nihilominus oppositum tenendum est secundum tenorem Bullæ Gregorii XIV. de qua diximus & s. sequenti dicemus latius, in qua hoc privilegium ad laicos limitatur: nam ibi dicitur: *Ut laicis ad Ecclesias, locaque sacra confugientibus, &c.* (& ideo licet sit hoc privilegium locis concessum, est comparatione ad iudices sæculares, non ad Ecclesiasticos,) & maxime secundum rationabilem, & ferè communem, receptamque consuetudinem, oppositum tenendum est; passim enim videmus iudices Ecclesiasticos, & Prælatos, delinquentes Clericos, & Religiosos ab Ecclesiis extrahere, & in carceribus recludere absque ullo scrupulo: nec ullus est ex reis, qui immunitatem proclamet, aut ratione illius se defendere prætendat. Tum: quia alias raro posset superior Clericorum, aut Regularium delicta punire, cum in Monasteriis, & Ecclesiis regulariter existant. Tum etiam: quia decens est ita fieri, quod sicut Princeps secularis potest exercere suam jurisdictionem in locis secularibus sibi subjectis; ita etiam, quod Prælatu Ecclesiasticus eam possit exercere in locis sibi subjectis, qualia sunt Eccle-

Clerici
& Religiosi
in Ecclesiis
extrahi
possunt
à suis
Prælati

112

siæ; ac proinde ex illis extrahere subditos. Nec in hoc læditur Ecclesiæ immunitas, cum non extrahatur Clericus contra voluntatem Ecclesiæ, sed juxta illam; & non nisi tunc immunitas lædatur, quando reus extrahitur contra voluntatem, & reverentiam debitam Ecclesiæ; quod etiam probatur exemplo immunitatis personalis, qua fruitor Clericus, quæ solum intelligitur respectu judicis secularis, & sic solum læditur si ab hoc vel capiatur, vel puniatur; non verò si à judice Ecclesiastico, & ab Ecclesia ad ejus punitionem constituto castigetur. Idem dicimus de immunitate Ecclesiæ locali, quæ solum læditur, si à judicibus secularibus contra voluntatem Ecclesiæ, delinquens extrahatur; non verò si à judicibus ab Ecclesia constitutis, pro suorum domesticorum punitione, extrahantur illi, quos extrahere possunt à locis sacris, cum utantur Ecclesiastica potestate, quæ extendi potest sicut ad personas Ecclesiasticas, ita etiam ad loca Ecclesiastica. Sic tenent Suarez tom. 1. de Religione, tract. 2. lib. 3. cap. 10. num. 5. & 8. Palaus tom. 2. tract. 11. disput. unic. punct. 7. num. 17. Bonacin. disput. 3. de 1. decalog. precept. quest. 7. de immunit. resolut. 56. num. 5. Layman. lib. 4. tract. 9. c. 3. numer. 11. Decian. tract. crimin. lib. 5. cap. 28. à num. 14. Sanchez lib. 6. consilior. cap. 1. dub. 8. n. 6. Sylvest. verb. immunitas, num. 7. Portellus in compend. versu Ecclesiar. immunitas, resol. 56. num. 5. Armilla verb. immunitas, num. 10. Rossella eodem verb. num. 9. Lezana tom. 1. part. 1. cap. 18. num. 73. & tom. 2.

verb. immunitas, num. 6. Pellizzar. tract. 8. cap. 5. sect. 1. num. 29. Rodriguez tom. 2. quest. Regul. quest. 50. art. 4. Genuens. in praxi Episcop. cap. 22. n. 11. pag. 74. & alii.

94. Quarta difficultas est, an supradicta immunitas prosit in causa civili? ut cum debitor à creditoribus timet comprehendi, & in carcerem trudi, an si talis debitor ad Ecclesiam confugiat ab ea extrahi non possit? § Affirmativè respondendum est, quidquid alii dicant, Tum, quia hoc ipso, quòd hæc immunitas delinquentibus, & reis jure Canonico concedatur, censetur etiam debitoribus concessa; aliàs Ecclesia nocentibus faveret, & innocentes excluderet. Tum etiam, quia licet jus Canonicum reos dicat non esse extrahendos, & reorum nomine propriè delinquentes intelligantur, etiam debitores possunt intelligi, qui sunt rei in judicio: & cum hoc sit privilegium favorabile, secundum latitudinem suæ significationis debet extendi. Tum denique: quia jure civili in l. presenti, l. ultim. C. de his, qui ad Ecclesiam confugiunt, expressè hæc immunitas etiam debitoribus conceditur. Quæ leges, & constitutiones civiles cum non præjudicent, sed potius extendant, & augeant immunitatem Ecclesiæ, ab Ecclesia sunt receptæ, & approbatæ, necnon pro Canonicis habitæ, cap. inter alia, de immunit. Eccles. & in Trident. sess. 25. cap. 20. atque ita tenent Abbas dict. cap. inter alia, num. 22. Suarez lib. 3. cap. 11. num. 3. Farinac. de carcerib. quest. 28. num. 21. & in append. de immun. cap. 3. nu.

In causa civili prodest immunitas Ecclesiæ confugientibus ad illam.

§ 7. Lezana verb. *immunitas*, num. 16. Guttier. *practic. quest. civil. lib. 3. quest. 1. per totam*. Pellizzar. n. 34. Palaus punct. 8. num. 1. Bonacin. §. 4. num. 1. & ita declarasse Sacram Congregationem in una Contr. 21. Julii 1627. & in alia Benevent. 10. Maii 1619. testatur Lezana *loc. cit.*

Negotiatores falliti, etiam fraudulentos decoctores immunitate non privantur.

95. Quæ doctrina extenditur etiam ad negotiatores fallitos, seu fraudulentos decoctores, illos nimirum, qui exercentes quæstuariam negotiationem lautè, & opiparè vitam degunt, & postea cum non possint creditoribus satisfacere, ad Ecclesiam confugientes, plures creditores miserimè fallunt. His non prodesse immunitatem Ecclesiarum statutum est à Catholicis Regibus nostris Ferdinando, & Elisabetha, & postea à supremo Imperatoris Caroli V. Senatu confirmatum, ut testatur Covarr. 2. *variæ. cap. 20. num. 14.* quia hi videntur esse hostes reipublicæ, & quasi publici latrones, qui ut dicemus §. *sequenti*, non gaudent Ecclesiæ immunitate. Sic ipse, & plures ab eo citati: Sed hoc post Gregorianam Constitutionem sustineri non potest: quia in illa revocantur omnia privilegia, & indulta data principibus extrahendi delinquentes ab Ecclesia, & nominatim fraudulentos decoctores. Et ratio est: quia tales non privantur immunitate, neque ratione debiti; aliàs omnes debitores essent immunitate privati: neque ratione delicti: quia non sunt depopulatores agrorum, aut latrones publici, qui stratas vias obsident, quos ab Ecclesia excludi dicemus §. *sequenti*. Et licet

publicis latronibus æquiparentur, in privatione tamen immunitatis æquiparari non possunt, quia odiosa est præjudicans juri communi, & Ecclesiæ debitæ reverentiæ, & sic non est extendenda ad æquiparata. Pellizzar. numero 34. Farinacius in *Append. capite 3. numero 64.* Bonacin. §. 4. *initio*. Suarez *capite 11. numero 3.* Palaus puncto 8. numero 6. Lezana verb. *immunitas*, numero 16. licet istos (quia fraudulentus sunt) non esse multo tempore in Ecclesia tolerandos, nec posse bona in creditorum præjudicium ad eam deferre, declaraverit Sacra Congregatio, teste Diana §. *part. in collect. istarum declarationum.*

§. III.

De criminosis, quibus Ecclesia immunitas non prodest.

96. **P**Lura crimina in jure recentur, ratione quorum, delinquentibus immunitas Ecclesiæ denegatur, ut videre est in *cap. inter alia, cap. ultim. de immunitate Ecclesiarum*, & aliis textibus. Quæ omnia Gregor. XIV. in sua Constitutione læpius in hoc puncto citata congesti, & alia addidit. Verba Bullæ sunt ista: *Ad unam tantum formam reducimus, & moderamus, ut laici ad Ecclesias, locaque sacra confugientibus, si fuerint publici latrones, viarumque grassatores, qui itinera frequentata, & publicas stratas obsident, ac viatores ex insidiis*

Quibus non prodest immunitas Ecclesiæ recentur.